ਪੀ. ਯੁਵਾਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਵ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ
(2013 ਦੀ ਧਿਰ ਦੀ ਧਿਰ ਧਿਰ. 413)
ਜੁਲਾਈ 18, 2023
[ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਾਟ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਐਕਟ, 2012 – ਧਾਰਾਵਾਂ 3,4,5,6,7, 34 – ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 – ਧਾਰਾਵਾਂ 94 – ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2006 – ਧਾਰਾ 10 – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 366 – ਤਹਿਤ ਬਰੀ – ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੀੜਿਤਾ (ਐਮ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 17 ਸਾਲਾ ਕੁੜੀ) ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ – ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366ਏ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ – ਐਮ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ – ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਐਮ' ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਸ.ਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਸ.ਓ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ; ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਅਧੀਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਅੰਸ਼, ਜੇ.ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94(2)(ਜੇ) ਦੀ ਮੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਧਾਰਾ 94(2)(ਜੇ)(ਆਈ) ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ.ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਨਾਲ ਨਵਾਜ਼ਿਆ ਗਿਆ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸਬੂਤ, ਮੈਡੀਕਲ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-9 (ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ) ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀੜਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 18-20 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-9 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ – ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਲੀ ਸਬੂਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-9 ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਪੀੜਿਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਅਭਿਯੋਗ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਜਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠੀ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ – ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 6 ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਸ.10 ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਫੈਸਲਾ:

1. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੇ "ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਨਗਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਰਣਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਟੈਸਟ/ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਦੀ ਉਮਰ JJ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94(2)(ii) ਅਨੁਸਾਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। PW-9, ਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓਲੋਜਿਸਟ ਵੈਲੋਰ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਐਕਸ-ਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ "ਕਿ ਉਕਤ ਕੁੜੀ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ"। ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨੇਤਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਖੋਜ ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਵੇਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਅੰਸ਼, ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 (2) (ii) ਮੰਗਦਾ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 (2) (ii) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ DW-1 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੀੜਿਤ, ਐਮ ਦੇ ਜਨਮ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, JJ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਬੂਤ, ਪੀੜਿਤ ਦੇ ਕਈ ਐਕਸ-ਰੇਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਮੈਡੀਕਲ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ PW-9 ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਪੀੜਿਤ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ 18-20 ਸਾਲ ਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ; ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨੇਤਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਟੈਸਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਲੀ ਸਬੂਤ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ, PW-9 ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2. ਕ੍ਰਿ. ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਿਤ ਐਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਧਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-11-ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ) ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਦਾ ਹਾਈਮਨ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਤੋਂ 48 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਹ ਮੇਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ।" ਇਹ ਗਵਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜਾਂਚ ਨੋਟਸ (ਐਕਸ. ਪੀ-11) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਜਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਘੁਸਪੈਠੀ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾਉਂਦਿਆਂ (ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ), ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "...ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਉਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ।" ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਪੋਸਕੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ "ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ" ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਧਾਰਾਵਾਂ 5 ਅਤੇ 6, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 350 ਅਤੇ 351 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੋਸਕੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੀੜਿਤ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਪਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਘੁਸਪੈਠੀ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲਾ ਹੈ।

ਰਿਜ਼ਵਾਨੁਲ ਸੰਕਰੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ & ਹੋਰ [2021] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 502; ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ & ਹੋਰ [2019] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 735 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਆਫਤਾਬ ਪਜ਼ਾਨ @ ਗੁਲਾਮ ਹੋਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ [2012] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 224 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1898 ਦਾ 2023।

ਮਦਰਾਸ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 14.12.2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀਆਰਏ ਨੰਬਰ 400 ਦਾ 2016।

ਪੀ. ਯੁਵਾਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ

ਮਿਸ ਈ.ਆਰ. ਸੁਮਤੀ, ਐਸ. ਆਨੰਦ, ਸ਼ੰਕਰ ਗਣੇਸ਼ ਆਰ., ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ.
ਵੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਡਾ. ਜੋਸਫ ਅਰਿਸਟੋਟਲ ਐਸ., ਮਿਸ ਰਿਚਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ,
ਮਿਸ ਵੈਦੇਹੀ ਰਸਤੋਗੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਸ. ਰਵੀਂਦਰ ਭਟ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਇਕਲੌਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਥੇ "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.") ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ 2012 ਦੇ ਬਾਲ ਯੌਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਐਕਟ (ਇਥੇ "ਪੀ.ਓ.ਸੀ.ਐਸ.ਓ. ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

2. ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਟੀ. ਅਬਦੁਲ ਹਮੀਦ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਧੀ (ਇਥੇ "ਐਮ" ਜਾਂ "ਪੀੜਿਤ"), ਜੋ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ (18 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ), ਨੂੰ 13.01.2015 ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਂਦਿਆਂ ਪੇਟ ਦਰਦ ਹੋਇਆ। ਉਸਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਵਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਅਮੀਨਾ ਨੇ ਐਮ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ, ਰੀਟਾ ਸਕੂਲ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਗਰ, ਦੇ ਨੇੜੇ, ਲਗਭਗ 02.30 ਵਜੇ, ਇੱਕ ਯੁਵਾਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਲੋਕ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਐਮ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋ-ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਉਥੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਨੇ ਫੋਨ 'ਤੇ ਅਬਦੁਲ ਹਮੀਦ ਨੂੰ ਦੱਸੀ। ਉਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਐਮ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ, ਪਰ ਵਿਅਰਥ। ਅਬਦੁਲ ਹਮੀਦ ਨੇ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 366ਏ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 14.01.2015 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਏ-3, ਏ-4, ਏ-6 ਤੋਂ ਏ-9 ਨੇ ਐਮ ਨੂੰ ਕੋਡੁਮੁਡੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਮ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਲੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਏ-3, ਏ-4, ਏ-6 ਤੋਂ ਏ-9 ਨੇ ਐਮ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾ ਕੇ, ਉਥੇ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮ ਨਾਲ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ।

3. ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 15.01.2015 ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਓਮਨੀ ਵਿੱਚ ਐਮ. ਵੈਨ ਮਦੁਰਾਈ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਘਰ ਰਿਹਾ 15:01.2015 ਅਤੇ 25.01.2015 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਸੀਲਾਨਾਯਕਨਪੱਟੀ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਪੀੜਤ. ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਸੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 25.01.2015 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ; ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਐਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਦੁਰਾਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਫਿਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਇਰੋਡ ਵਿਖੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (IO), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। PW- 16. ਪੀਡਬਲਯੂ-16 ਨੇ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੀੜਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ “Cr. PC”)। ਐਮ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ; ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਚੂਹੇ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਿਆ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਈ- ਇੱਕ ਤੱਥ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ PW-4, ਉਸਦੀ ਭੈਣ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੋੜੇ ਵਜੋਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਆਈ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਏ ਪੁਲਿਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ. ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਗਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ।

4. ਜਦੋਂ ਐਮ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ; ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਹੁਣ POCSO ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 506, ਚਾਈਲਡ ਮੈਰਿਜ ਪ੍ਰੋਹਿਬਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2006 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ (ਭਾਵ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, A2 ਤੋਂ A-9) 'ਤੇ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਨਕਾਰੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਸਨ: PW-3 (ਪੀੜਤ, ਭਾਵ, ਐਮ); PW-4, ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ; PW-5, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ; PW-6, 7, ਅਤੇ 8, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ

ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਐਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ PW-9 ਸੀ, ਨਾਲ ਹੀ PW-11, PW-15, ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ PW-16, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ POCSO ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਧੀਨ ਅਲਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

5. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ, ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ A3, A4, A6 ਤੋਂ A9 ਨੂੰ 2006 ਦੇ ਚਾਈਲਡ ਮੈਰਿਜ ਪ੍ਰੋਹਿਬਿਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ; ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ੀ (A2) ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ POCSO ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਖਤ ਕੈਦ ਨਾਲ ਘਟਾ ਕੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 2006 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਅਧੀਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

6. ਮਿਸ ਈ.ਆਰ. ਸੁਮਤੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਤ ਐਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਪਤਾ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜਾਣਦੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਭੱਜ ਗਈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਪਾਏ।

7. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਕਿ ਐਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਤਰਕ ਦੱਸਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ, ਐਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ।

8. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਗਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਰਾਹਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਪੀੜਤ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਤੇ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਦੇ ਬੱਚੇ) ਐਕਟ, 2015 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜੇਜੇ ਐਕਟ") ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਸੈਟਲਡ ਸਟੈਚਯੂਟਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਾਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਨਗਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਓਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਤੋਂ 20 ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ।

9. ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਰਜਨ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਗੱਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ

ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਪੀੜਿਤ ਦੇ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਜਬਰਦਸਤੀ ਅਪਹਰਣ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠ ਸਾਬਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

10. ਸ੍ਰੀ ਵੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਮੂਰਤੀ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਜੋ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਨ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ; ਉਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਿਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹੈੱਡ ਮਿਸਟਰੈਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਐਮ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 11.07.1997 ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼

11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੇਰਿਟ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

"34. ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ। - (1) ਜਿਥੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ (ਕੇਅਰ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 2015 (2016 ਦਾ 2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਖਾਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਜੋ ਇਸ ਨੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

12. ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34(1) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: [2023] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

“94. ਉਮਰ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਣ। – (1) ਜਦੋਂ, ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਲੱਗੇ, ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੂਰਤ 'ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਹੈ, ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਦਰਜ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਮਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 36 ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ, ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪਣਾਏਗੀ, ਸਬੂਤ ਮੰਗ ਕੇ –

(i) ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ;

(ii) ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਨਗਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ;

(iii) ਅਤੇ ਸਿਰਫ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਨੂੰ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਕੈਲਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਵੀਨਤਮ ਮੈਡੀਕਲ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਟੈਸਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ':

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਮਰ ਦੀ ਉਮਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਸਲ ਉਮਰ ਹੋਣ ਲਈ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੀੜਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ:

(i) ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ;

(ii) ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਨਗਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ;

(iii) ਅਤੇ ਸਿਰਫ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਨੂੰ ਹੱਡੀਬੱਧੀ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਵੀਨਤਮ ਮੈਡੀਕਲ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਰੀਕਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

14. ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 (2)(j)(ii) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮਿਉਨਿਸਿਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਮਰ ਨੂੰ "ਹੱਡੀਬੱਧੀ ਪਰੀਕਸ਼ਣ" ਜਾਂ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਵੀਨਤਮ ਮੈਡੀਕਲ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪਰੀਕਸ਼ਣ" ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਵ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਕੱਠੇ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਸ. ਸੀ1, ਭਾਵ, ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਪੀੜਿਤ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ 11-07-1997 ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੱਦੇ ਗਏ ਗਵਾਹ, ਭਾਵ, ਸੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਦਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ; ਇਸ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਉਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡੀਡਬਲਯੂ-3, ਸੰਬੰਧਿਤ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਡਿਪਟੀ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ) ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1997 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਜਨਮਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰਿਕਾਰਡ ਗੁੰਮ ਸਨ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 94(2)(j) ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ, ਐਕਸ ਸੀ-1 ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਐਮ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ।

15. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਿਸ਼ੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਲੰਕੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

ਏ.ਓ./ਆਰਐਸ., ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਖਾਕਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਜੁਵੇਨਾਈਲ ਜਸਟਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਸੀ (ਜੋ ਕਿ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94 ਨਾਲ ਪੈਰੀਮੈਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"20. ਜੇ.ਜੇ. ਨਿਯਮਾਂ, 2007 ਦਾ ਨਿਯਮ 12 ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜੁਵੇਨਾਈਲਿਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਦਿੱਖ ਜਾਂ ਉਪਲਬਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਜੂਜੇ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ: (i) ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ; (ii) ਸਕੂਲ (ਪਲੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ; ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ; (iii) ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। ਸਿਰਫ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਮਰ ਦ

16. ਜੁਵੈਨਾਇਲ ਜਸਟਿਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ.ਜੇ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 94(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

"ਧਾਰਾ 94(2) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (i) ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ (ਅਰਥਾਤ ਉਪਰੋਕਤ (i)). ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ (ii) ਨਗਰ ਨਿਗਮ, ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੇਵਲ (i) ਅਤੇ (ii) ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 94(2)(a)(i) 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ 2007 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 12(3)(a)(i) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਦਲਾਅ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 12(3)(a)(i) ਅਧੀਨ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਲੇ ਗਏ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 94(2)(i) ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।"

17. ਅਬੂਜ਼ਰ ਹੋਸੈਨ @ ਗੁਲਾਮ ਹੋਸੈਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਰਾਹੀਂ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੁਵੈਨਾਇਲ (ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ) ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਸੰਦ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਹਾਈਰਾਰਕੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ।

18. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਂਦਿਆਂ, ਐਮ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ, ਸੀਡਬਲਿਊ-1, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੱਦਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਐਕਸ.ਸੀ-1) ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਐਮ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰਜਿਸਟਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ, ਯਾਨੀ ਕਿ 2009-10 ਤੱਕ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉਸ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਕਾਰਡ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ 7ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਡੀਡਬਲਿਊ-2 ਟੀਐਮਟੀ ਪੂੰਗੋਥਈ, ਚਿੰਨਾਉਸਲਾਈਅੱਪਨ ਪਾਲਾਯਮ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਖ ਅਧਿਆਪਕ, ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਐਮ' ਨੇ 03.04.2002 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 11.07.1997 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਨਮਪਤਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਬੰਧੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਥਿਰੂ ਪੀ. ਕੈਲਾਸਮ, ਡੀਡਬਲਿਊ-3 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 1997 ਦੇ ਸਾਲ ਦਾ ਜਨਮ ਰਜਿਸਟਰ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੇ "ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਜਾਂ "ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰੀਖਿਆ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਨਗਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕੁਲੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਦੀ ਵਰਣਨਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਭਿਯੋਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94(2)(ii) ਅਨੁਸਾਰ। ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਡਾ. ਥੰਗਮਾਨੀ, ਵੈਲੋਰ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓਲੋਜਿਸਟ, ਨੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕੁੜੀ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ 20 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ"। ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਤਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਿਤ ਲਗਭਗ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਿਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਖੋਜ ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਵੇਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਟਰਾਂਸਫਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਅੰਸ਼, ਸੈਕਸ਼ਨ 94 (2) (ii) ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 (ii) (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਡੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਜਨਮ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਐਮ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਜੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 94 ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਬੂਤ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਸਥੀਕਰਣ ਟੈਸਟ ਸੀ, ਜੋ ਕਈ ਐਕਸ-ਰੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਪੀ. ਯੁਵਾਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ।

ਪੀੜਿਤ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਪੀੜਿਤ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ 18-20 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ; ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਡੀ ਜਾਂ ਅਸਥਿ ਪਰੀਖਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਬੂਤ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-9 ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

20. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ "ਯੌਨ ਹਮਲੇ" ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 7 ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਯੌਨ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੀ ਯੋਨੀ, ਲਿੰਗ, ਗੁਦਾ ਜਾਂ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਛੂਹੇ, ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਯੋਨੀ, ਲਿੰਗ, ਗੁਦਾ ਜਾਂ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇ, ਜਾਂ ਯੌਨ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਭੇਦਭਾਵ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਸੰਪਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ, ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਗੰਭੀਰ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਠੋਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਾਇਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਧਾਰਾ 3 ਯੌਨ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"3. ਯੌਨ ਹਮਲਾ - ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਯੌਨ ਹਮਲਾ' ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ -

(ਅ) ਉਹ ਆਪਣਾ ਲਿੰਗ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਬੱਚੇ ਦੀ ਯੋਨੀ, ਮੂੰਹ, ਮੂਤਰਮਾਰਗ ਜਾਂ ਗੁਦਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਐਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬ).....

(ਸੀ).....

(ਡੀ)....."

ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਅ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਗੰਭੀਰ ਯੌਨ ਹਮਲਾ' ਦਾ ਅਰਥ ਉਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 5, ਜੋ 'ਗੰਭੀਰ ਯੌਨ ਹਮਲਾ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 (ਆਈ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ:

“ 5. ਗੰਭੀਰ ਯੌਨ ਹਮਲਾ -

(ਅ)

(i) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਜਾਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਗੁਸਤਾਖੀ ਭਰਿਆ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

ਧਾਰਾ 4, ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ:

"(1) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਭਰਿਆ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਣਨ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

"ਹਮਲਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 351 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

"ਜੋ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਣਦਾ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਵੇਗੀ ਕਿ ਜੋ ਇਸ਼ਾਰਾ ਜਾਂ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

"ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 350 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਜੋ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਉਹ ਚੋਟ, ਡਰ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਬਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਬਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

21. ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਿਤ ਐਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਧਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਾਖਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅੜੀਆ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ (ਪੀਡਬਲਯੂ-11, ਡਾ. ਰਥਨਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ) ਨੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਿਤ ਦਾ ਹਾਈਮਨ ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅੰਗਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 'ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂਚ ਤੋਂ 48 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ।' ਇਹ ਗਵਾਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜਾਂਚ ਨੋਟਸ (ਐਕਸ. ਪੀ-11) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਜਬਰ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਗੁਸਤਾਖੀ ਭਰਿਆ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾਉਂਦਿਆਂ (ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਮੰਨਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ), ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ "ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਨੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣ ਦਾ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ,

ਉਸ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਨਾਲ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੌਨ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ।" ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਪੀਓਸੀਓਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ "ਯੌਨ ਹਮਲਾ" ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸਾਵਾਂ, ਧਾਰਾਵਾਂ 5 ਅਤੇ 6, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 350 ਅਤੇ 351 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੀਓਸੀਓਸੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਸਤਾਖੀ ਭਰਿਆ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਾਬਾਲਗ ਪੀੜਿਤ ਨਾਲ ਯੌਨ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ।

22. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਮ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਛਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਾਇਆ। ਪਰੰਤੂ, ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 164 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਨ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

“ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਿਊ-16 ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਲੜਕੀ ਐਮ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਰਟ, ਈਰੋਡ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 164 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਵੈਚ੍ਛਾ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਬਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।”

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਮਾਨ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਅਤੇ ਈਰੋਡ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ, ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.1 ਵਜੋਂ, ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਬਿਆਨ (ਐਕਸ. ਪੀ-4) ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ:

“ਇਹ ਉਸ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣੀ ਮਰਜੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੱਚਾ ਬਿਆਨ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਕਿ, (ਐਮ), ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪੜੋਸੀ ਜੋ ਨੇੜਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨਾਮ ਯੁਵਰਪਕਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 1 1/2 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਮੈਂ ਚੀਟੀਆਂ ਲਈ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ….”

ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਵੀ ਕ੍ਰਾਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਐਮ ਦਾ ਧਾਰਾ 164 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਬਿਆਨ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਬਰਦਸਤੀ ਯੌਨ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 366 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਪੀਓਸੀਐਸਓ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ; ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਯਾਨੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

23. ਪਿਛਲੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ;
ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰਖਰਚੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਜਵਾਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਆਰਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate